

Carina van Leeuwen

Unit Plaats Delict

Vuurproef

A.W. Bruna Fictie

Maandag 16 november

Aan het lichaam dat naast de treinrails op de keien lag was nauwelijks iets menselijks te herkennen. Het was zwartgeblakerd en deels zelfs verkoold. Het was een man, dat was wel vastgesteld; zijn geslachtsdelen waren zichtbaar tussen de resten van zijn kleding.

De geur van verbrand vlees en benzine hing om forensisch rechercheur Renee Spaan heen, terwijl ze stuurde naar wat tot voor kort een levend wezen was geweest.

In zijn schedel zat een gat dat onmiskenbaar was veroorzaakt door een kogel. Op zijn achterhoofd zat nog een plukje donker haar, de huid van zijn gezicht was grotendeels weg, de blootliggende tanden grijsden haar tegemoet.

‘Daar kunnen we geen foto meer van tonen op tv.’

Sophie Bettel, een van de forensisch rechercheurs uit haar team, bescheen met haar Maglite de rest van het lichaam. Hij lag met opgetrokken knieën op zijn rechterzij.

‘Kijk, zijn handen hebben geen bokseergreep, dat zou erop kunnen duiden dat hij al dood was toen hij in brand werd gestoken.’

Renee pakte voorzichtig een van zijn handen en bekeek de vingers.

‘Die zijn ook behoorlijk aangetast. Laten we hopen dat we er nog wat mee kunnen om vingerafdrukken te nemen.’

‘Spaan! Wat heb je voor me?’

Renee draaide zich om en keek tegen het licht in van de grote schijnwerpers die aan weerszijden van de wagon stonden. Het silhouet van de kleine gestalte van dokter Van Liempt was herkenbaar aan zijn rossige vlassige haar dat alle kanten op stond. Ze hield een hand boven haar ogen.

‘Dokter! Wat een gezelligheid.’

‘Ook goed jou weer eens te zien, Spaan. Hoewel, je ziet er niet best uit.’

‘Dank u dokter, maar altijd nog beter dan hij hier.’ Ze wees even naar wat over was van de man. ‘Als u een *disposable* overall en handschoenen aandoet, praat ik u ondertussen bij.’

Sophie grinnikte zacht. Het was geen geheim dat Renee en Van Liempt bevriende vijanden waren. Renee kende hem al sinds haar eerste jaren als forensisch rechercheur, of technisch rechercheur, zoals het ook wel genoemd werd. Ze hadden samen talloze dode lichamen onderzocht. Van Liempt was een kundig forensisch lijkschouwer en goedlachs. Hij moest vooral lachen om het feit dat Renee hem nooit een hand gaf, of eigenlijk om de reden daarvan; hij zat bij voorkeur overal aan zonder handschoenen en waste nooit zijn handen. Ook had hij, daar was Renee van overtuigd, al zeker een kwart eeuw hetzelfde vettige regenjasje aan.

De verhoudingen waren tijdelijk bekoeld toen Renee uiteindelijk had geweigerd Van Liempt toe te laten op een plaats delict totdat hij zich had omgekleed in een witte overall, en handschoenen aantrok. Na een patstelling die een uur had geduurd, had Van Liempt zich morrend in de veel te grote overall gehesen en staan worstelen met de handschoenen. Renee had zich niet laten kennen en hem geholpen zonder in te gaan op zijn gemopper. Sinds die tijd waren ze dikke vijanden, zoals Van Liempt het altijd giechelend omschreef. Ze speelde het spel mee en bleef weigeren hem de hand te schudden, roepend dat ze vies van hem was.

Nu liep ze met hem mee over het uitgestrekte rangeerterrein waar wel twaalf spoorrails naast elkaar lagen. Ze keek omhoog naar de ogenschijnlijk willekeurig en ongeordend opgestelde goederenwagons. Ze huiverde. Het was zo koud dat haar adem wolkjes produceerde, alsof ze rookte. Maar de huivering die ze vanuit haar nek voelde, werd niet veroorzaakt door de kou. Ze concentreerde zich op het wiebelige pad waar ze liep in het donker. Bij een wagon naast de plaats delict stonden de spullen die nodig waren voor het onderzoek. Tactisch rechercheur Meindert Wijbenga stond met zijn gsm tussen zijn schouder en zijn oor geklemd en schreef in zijn notitieblok.

‘Ze komt er net aan, wacht, dan vraag ik het even. Renee, ik heb de hondengeleider aan de lijn. Hoe lang hebben jullie nog nodig?’

‘Ik schat een uur, maar hij kan wel vast in de omgeving aan de slag.’ Ze zocht een overall in de maat van Van Liempt en gaf hem die. ‘En

zeg hem dat er benzine ligt, daar hebben de honden misschien last van als ze zoeken naar hulzen.'

Meindert knikte en sprak weer verder met de hondengeleider.

Van Liempt stond op een been te huppen en stuntelde zich in de overall.

Renee schudde haar hoofd. 'Dokter, waarom doet u dat regenjasje niet eerst uit? Ik verdenk u ervan dat u het zelfs aanhoudt als u slaapt.' Ze hield de handschoenen klaar om hem te helpen die aan te trekken. Van Liempt grinnikte en zette een papieren mutsje op. 'Spaan, al was het alleen om jou een plezier te doen, die jas doe ik nooit weg. Daarbij vind ik het te koud om zonder jas in die dunne overall te werken.'

Ze deed de capuchon die dubbel zat en hem een bocheltje bezorgde goed en klopte hem even op zijn rug. 'Als uw hartje maar warm is dokter.'

Van Liempt lachte zijn hoge lachje en schudde zijn hoofd. Ze liepen terug naar de plaats delict. De witte overalls van Sophie en technisch rechercheur Sevdet Aydin lichtten fel op in het schijnsel van de extra lampen die aan weersijden van de plaats delict waren neergezet. Renee keek nog eens naar de treinen die als grote schimmen in de verte klaar leken te staan om te vertrekken. Ze huiverde opnieuw en concentreerde zich op het lichaam naast de trein.

'We hebben alles gefotografeerd in de houding waarin hij nu ligt.' Sevdet had de camera op een statief gezet en maakte opnames van de directe omgeving.

Van Liempt boog zich over het lichaam terwijl Sophie hem bijstond. De grimas van het weggebrande gezicht staarde hem aan terwijl hij het gat in de schedel bestudeerde. Daarna inspecteerde hij wat er over was van de borstkas. Onder de ribben was het rode, bloederige longweefsel goed zichtbaar.

'Behalve in zijn schedel heeft hij zo te zien ook nog twee kogelgaten in zijn borst.'

'Ik denk dat hij al op de grond lag toen de benzine over hem heen werd gegoten,' merkte Sophie op. Ze bescheen het geblakerde gebied rond het lijk.

Van Liempt ging rechtop staan en zette zijn handen even tegen zijn rug.

‘Ai, dat gaat niet meer zo gemakkelijk dokter,’ zei Renee terwijl ze knipoogde naar Sophie.

‘Altijd nog makkelijker dan bij hem, Spaan,’ pareerde hij lachend. ‘Nou, mijn werk zit erop. Ik geef geen verklaring van natuurlijk overlijden af. Ik zal de papieren in orde maken.’

Renee knikte. ‘Goed, gaan we dan nu verder met het onderzoek?’

Van Liempt bleef van een afstand kijken. Hij had alleen maar hoeven vaststellen of er sprake was van een natuurlijke dood of niet, maar hij was te veel een vakman om het daarbij te laten. Hij wilde maar al te graag meedoen aan een onderzoek van de forensische recherche.

Renee zat op haar hurken en bekeek het lijk van top tot teen. Op zijn rug waren versmolten stukken jas te zien. ‘Lijkt me iets van nylon met een witte donsvulling.’ Ze wees naar wat witte pluizige stukjes die nog zichtbaar waren tussen het donkerblauw van wat ooit een winterjack was geweest.

‘De schoenen zijn nog redelijk intact.’ Sophie richtte de lichtbundel van haar Maglite op het merkje onder de zool. ‘Ze zijn duur ook, moet je kijken.’

Ze had gelijk, zag Renee. De schoenen waren Italiaans, mogelijk handgemaakt.

‘Gaan we hem draaien?’ Sevdet kwam al aanlopen met een steriel laken. ‘Leggen we hem gelijk hierop? Dan voorzichtig zijn kleren uit zien te krijgen, althans wat er nog van over is.’

Meindert was intussen bij hen komen staan en keek toe terwijl hij zijn koude handen warm probeerde te wrijven.

‘Schiethanden afnemen lijkt me niet zinvol,’ merkte Renee op terwijl ze Sophie aankeek. Die schudde haar hoofd.

‘Kansloos.’

Meindert keek op. ‘Schiethanden? Denk je dat hij zelf ook geschoten heeft dan?’

‘Nu lijkt dat misschien niet zo, maar als we straks een verdachte hebben die zegt dat hij uit zelfverdediging heeft geschoten, is het belangrijk om te weten of er op de handen van het slachtoffer schotresten zitten of juist aantoonbaar niet. Maar die sporen zijn weggebrand. Ook op zijn kleding gaat dat niet meer lukken.’

Vorzichtig draaiden ze het lichaam van de man om en rolden hem op het laken.

Renee pakte de Maglite. ‘Zie je, deze kant is minder verkoold. Hij heeft dus steeds in deze houding gelegen tijdens de brand.’

‘We moeten ook de benzine waarmee gesprekeld is bemonsteren.’ Sevdet wees naar een vochtige plek net naast het geblakerde stuk. ‘Hier ligt nog wat en een meter of twintig verderop ook. Zo te zien een jerrycan die gelekt heeft.’

Het uitkleden viel niet mee. De bovenkleding was grotendeels weggebrand of versmolten met het lichaam. Van zijn broek was alleen de achterkant nog herkenbaar. Het zou lastig worden een plek te vinden om de stinkende kleren te bewaren totdat de officier van justitie toestemming zou geven om ze te vernietigen. Renee glimlachte. Het zou het probleem op het bureau van te veel mensen voor te weinig kamers wel in één keer op kunnen lossen. Ook een manier van ruimtemanagement.

De rinkelende telefoon van Meindert haalde haar uit haar overdenking.

‘Het rouwtransport is er, Renee. Ze kunnen met de auto niet dichterbij komen dan daar.’ Hij wees in de richting van het hek dat toegang gaf tot het terrein.

‘Laat ze de brancard maar hier brengen, dan helpen we wel met het lichaam naar de auto sjouwen.’

Even later zag Renee de mannen van het rouwtransport aan komen lopen. De speciale oranje brancard die ze droegen bemoeilijkte het oversteken van de talrijke rails. Het was eigenlijk meer een bak dan een brancard. De feestelijke kleur vormde nogal een contrast met de omstandigheden van de persoon die erin vervoerd zou worden.

Haar mond werd droog toen ze de mannen tegemoet liep. Ze slikte en begroette de twee in keurig zwart pak gestoken mannen.

‘Geen makkelijke plek voor jullie, hè?’

De kleinste van de twee schudde zijn hoofd. ‘Dit is ons vierde ritje vanavond en ze liggen allemaal op een lastige plek. Net hadden we er een die ruim honderd kilo woog, en dat op drie hoog.’

Renee wees naar de wagons achter zich. ‘Wat gewicht betreft is er hier wel wat ingeleverd. Het is een deels verkoold lichaam. Zet de bak hier maar zolang neer, dan staat hij niet in de weg. Wachten jullie in de auto? Het is veel te koud zo in jullie colbertje.’

De mannen keken haar dankbaar aan. ‘Dat is een welkome en warme pauze.’

‘Nou, lekker even zitten dan, sigaretje erbij, of ben je inmiddels gestopt?’ Ze richtte zich tot de langste, een al wat oudere man die een tikkeltje krom liep. Renee kon het aantal keren dat ze samen een brancard getild hadden niet meer tellen.

‘Welnee, waarom zou ik nog stoppen? Ik zie de dood dagelijks in de ogen!’ Hij lachte om zijn eigen grapje.

Terwijl de mannen de rails weer overstaken keek ze hen na. Het tegenlicht vormde spookachtige schaduwen. Ze keek snel de andere kant op. Haar blik werd gevangen door de oranje bak en ze verstijfde. Ze kniep haar ogen een kort moment dicht en draaide zich met een ruk om naar de pd. Sophie en Sevdet stopten juist de laatste kledingresten in bruin papieren zakken.

Meindert kwam bij haar staan en keek haar even scherp aan.

‘Gaat het wel?’

Ze knikte zonder overtuiging en keek op haar horloge. Halftwaalf, ze waren al uren bezig. Ze blies haar handen warm, trok haar gsm tevoorschijn en keek Meindert vanonder haar naar voren vallende pony aan. ‘We hebben wel genoeg gedaan voor vanavond.’

Ze had al heel wat gebeld. De officier van justitie op de hoogte brengen, het lab melden dat er morgen een sectie zou zijn, de speciale koelcel regelen waar het lichaam in bewaard zou worden. Ze scrolde door het telefoonboek van haar gsm tot ze bij de S kwam.

‘Sisa’s Delight,’ hoorde ze aan de ander kant van de lijn.

‘Sisa, met Renee, heb je nog wat lekkers voor ons, we zijn met een man of zes.’

‘Renee, *mi gudu!* Ben je weer vieze dingen aan het doen?’ klonk het zangerige Surinaamse accent. ‘Ik heb nog heerlijke *bara* en wat bakkeljauw. Ik kom als ik sluit wel even naar het bureau.’

Sisa’s Delight zat op de hoek van de straat vlak bij het bureau, en Sisa bracht wel vaker wat langs als ze bij sluitingstijd eten over had.

‘Je bent een schat, ik kom van de week betalen.’

‘Al goed, ik wil niet weten wat je aan het doen bent, maar ik zag die grote bus langsrijden dus toen wist ik het alweer: Renee is *on the road*.’

Die bus was een rijdend kantoor annex voorraadkamer die werd

ingezet als zich een ‘kapitaal delict’ voordeed. Alsof er een hoop geld mee verdiend kon worden. Het kostte vooral veel tijd en mankracht, dat was er wel kapitaal aan. De gemiddelde moord kostte zo’n vijf ton, iets wat Loretta S. Bloembergen, de chef van het bureau, haar maar al te vaak onder de neus wreef wanneer Renee weer eens niet te stuiten was en allerlei alternatieve onderzoeken wilde opstarten.

‘Voor wie wil, is er straks eten van Sisa,’ riep Renee naar haar collega’s op de plaats delict, waar inmiddels de oranje bak was geopend. Ze zag blije ogen boven de mondkapjes. Ze zaten allemaal al een paar jaar in het vak en waren enigszins beroepsverdwaasd, dus het idee van eten na dit onderzoek wekte bij niemand weerzin.

Wat restte van het lichaam werd voorzichtig in het steriele laken gevouwen en in een witte lijkenzak in de oranje bak gelegd. Renee liep naar de brancard om te helpen tillen. Ondanks dat ze met zes man waren, hadden ze er moeite mee, vanwege de grove kiezels en de rails waar ze overheen moesten stappen.

De brancard werd in de wagen geschoven. Renee vergeleek het nummer van de verzegeling van de bak met dat wat op de formulieren stond en krabbelde haar handtekening erop. Ze gooide de achterklep van de auto dicht en draaide zich nog eens om. Een huivering trok over haar rug toen ze naar de wagon keek waar het slachtoffer naast gelegen had. Ze sloeg haar armen over elkaar en ademde diep in, maar ze had het gevoel alsof er iets zwaars op haar borstkas drukte. Ze zoog de lucht door haar neus naar binnen en blies die hortend uit.

Meindert pakte haar bij haar elleboog. ‘Kom, tijd om te gaan.’ Hij voerde haar weg. ‘De speurhondengeleider belde net. Hij is er over een minuut of tien. De pd moet dan leeg zijn.’

Zijn stem kwam van heel ver. Renee wilde wat zeggen maar haar mond weigerde, ze trilde en klappertandde.

‘Niet nadenken, Renee. We zijn klaar hier, rijd met mij mee naar het bureau.’

Renee dwong zichzelf in beweging te komen. Langzaam trok de verstarring in haar kaken weg. ‘Puinzooi,’ zei ze boos.

Meindert keek haar van opzij aan ‘Ja, dat is het. En dat blijft het, maar nu is nu, kom.’

Uren later stond Renee zacht vloekend voor haar huisdeur in haar tas te graaien. Ze was doodmoe en ze had het koud. Eindelijk vond ze de sleutels. Zachtjes sloot ze de deur achter zich en hing ze haar leren jack aan de kapstok. Bob, haar ruwharige gemixte bastaard-basset, schrok wakker en sprong kwispelend van de bank.

‘Lekkere waakhond ben jij, Bobbeman,’ zei ze terwijl ze hem achter zijn hangoren kriebelde. Ze gooide haar tas in de hoek, schopte haar schoenen uit en plofte op de bank. Bob sprong naast haar en legde zijn kop op haar schoot.

Het lampje van haar antwoordapparaat knipperde en ze drukte de knop in om de berichten te beluisteren.

‘Hallo, Betsy hier. Ik heb je gemist in de sportschool vanavond. Zeker weer aan het werk. Gaan we van de week nog wel lopen? Laat het effe weten, dan kan ik rekening houden met wat ik eet, zodat ik niet kotsend door de duinen hoef. Nou, toedels.’

Renee glimlachte. Al sinds de lagere school was ze met Betsy Bundel bevriend. Allebei opgegroeid rond de Hoefkade in de Haagse Schilderswijk, allebei klein, maar verder verschillend; Betsy met blonde krullen en mollig, Renee met kort sluik zwart haar en pezig. Behalve vriendinnen waren ze sportmaatjes, van judo op de middelbare school tot het wekelijkse hardlopen en wat krachttraining tegenwoordig. Renee pakte de telefoon om terug te bellen maar bedacht zich; het was midden in de nacht. Betsy lag waarschijnlijk al lang te slapen naast haar Harry, als de brandweerman geen dienst had tenminste. Jammer, ze had graag even met haar gekletst om de dag weg te praten en vooral het gevoel dat haar bekropen had bij het rangeerterrein. Het schrijnde in haar borst en ze wist dat het de hele nacht zo zou blijven.

Ze drukte weer op het knopje en een tweede bericht startte.

‘Renee, we hadden een afspraak deze middag.’ De donkere, rustige stem van politiepsycholoog Hein van der Maas sprak rechtstreeks tot haar geweten. Het was de derde keer op rij dat ze verzuimd had na hun eerste afspraak. Het bleef even stil op het antwoordapparaat. Onwillekeurig antwoordde ze.

‘Ja, ja, ik bel weer voor een nieuwe afspraak. Ik moest werken!’

‘Ik hoor graag wanneer je komt.’ Weer was het even stil en Renee verwachtte dat zo de piep zou klinken van het einde van het bericht, maar daar klonk zijn stem alweer. ‘Tenzij je niet meer wilt komen, maar laten we dat dan wel bespreken. Bel me.’

‘Fuck, alsof ik veel keus heb.’ Ze drukte de gedachte aan hem weg en zuchtte diep.

‘Bob, ik denk dat ik vannacht maar bij jou op de bank kom slapen. Het hemelbed is vandaag niet de plek voor mij.’ Ze woelde door zijn blond-beige vacht.

Het bed was niet haar keuze geweest, maar die van Carmen. Het was van exorbitante afmeting en uit een bouwjaar dat waarschijnlijk met 18 begon. Renee kon zich nooit losmaken van het idee dat er weleens heel wat mensen in gestorven zouden kunnen zijn. Beroupsdeformatie misschien, maar aan die constatering heb je niets als je midden in de nacht naar het plafond ligt te staren en de beelden die langskomen niet kunt stoppen.

Ondanks het late uur verlangde ze naar een warme douche. Onduldig rukte ze haar kleren uit en liet die vallen waar ze stond. Langzaam draaide ze de kraan van de douche steeds heter, maar de warmte bereikte haar niet. Ze liet het water over zich heen stromen totdat haar huid rood zag, maar ze voelde niets. Ook de zachtheid van de grote comfortabele handdoek voelde ze niet. Haar lichaam zette een beschermend mechanisme in werking.

Ze had het in deze mate al een tijd niet meer gehad. De trein van vanavond en de mannen die weglieden met de brancard hadden iets geactiveerd, haar ver weggestopte archief geopend. Ze trok een T-shirt aan en kroop in de slaapzak op de bank. Wonderwel viel ze meteen in een droomloze slaap. Haar laatste gedachte was voor Carmen, zoals altijd de afgelopen maanden, haar laatste voor ze ging slapen en de eerste als ze wakker werd. Zo ook vannacht.

Dinsdag 17 november

Bob veerde overeind en begon te kwispelen. Het gierende geluid van de eerste tram die uit de remise werd gereden, maakte dat Bob precies wist hoe laat het was: tijd om een wandelingetje te maken, zijn kans om de concurrentie uit de buurt weg te vagen met de geurvlaggetjes die hij achterliet op elke boom en elke lantaarnpaal die hij tegenkwam.

Renee voelde zich geradbraakt door de bultige bank. Ze had maar een paar uur geslapen, maar was blij dat ze niet gedroomd had. Terwijl ze zich uit de slaapzak wurmde, sprong Bob blaffend tegen haar op.

‘Môgge, Bobbeman, zo te zien heb jij beter geslapen dan ik. Even onder de douche en dan gaan we naar buiten.’

Ze zocht naar het paar sokken dat ergens in de buurt van de bank moest liggen en trok een sprintje door de koude kamer, de trap op naar de badkamer. Het dubbele bovenhuis uit de jaren dertig had hoge, uitbundig versierde plafonds, brede plinten en krakende houten vloeren. In de tochtige gietijzeren kozijnen zat nog het originele glas in lood. Het huis had brede trappen met een draai erin en was opvallend ruim; in de tijd dat het gebouwd was, werd niet op een metertje inhoud meer of minder gekeken. Het stond aan een lange laan met kastanjabomen, die met een flauwe bocht helemaal doorliep tot de duinen van Kijkduin. Al bij de eerste bezichtiging was ze ervoor gevallen, zonder er lang over na te denken had ze het gekocht.

In de ruime hal van het huis hing een foto die ze in een rommelwinkel had gevonden. Hij was gemaakt in de tijd dat de huizen net gebouwd waren. De bomen nog klein, er reden geen auto's waardoor de weg zoveel breder oogde. Twee mensen met een fiets aan de hand die naar de fotograaf staarden. Het parkje links op de foto zag er summier en kaal uit. Heel anders dan nu met zijn enorme treurwil-

gen rond de vijver en de bankjes waar altijd wel iemand zat, of sliep.

Het park was nu een van de bestemmingen voor haar wandeling met Bob. Waar ze uiteindelijk terechtkwamen, werd voor een groot deel bepaald door de hond. Renee liet hem geloven dat hij het voor het zeggen had. Wanneer zij naar de duinen wilde, liep ze naar het parkje. Tien tegen één dat Bob dan met veel geslof en gezucht treuzelde totdat ze omkeerde en de andere kant op liep, naar de duinen. Vanochtend was er geen tijd voor een grote ronde, dus nadat ze Bob de indruk had gegeven dat ze naar de duinen liepen, maakte ze de riem los en spurtte Bob ervandoor naar het park.

Een uurtje later duwde Renee de draaideur van bureau Donumstraat moeizaam voor zich uit. Het oude politiebureau in de binnenstad van Den Haag was ooit klein en overzichtelijk geweest. Door de jaren heen was er vanwege ruimtegebrek steeds weer een belendend pand aangekocht en waren de muren doorgebroken. Nu was het een doolhof met gangetjes, trappetjes en doorsteekjes.

Ondanks de vele verbouwingen waren er details uit vroeger tijden bewaard gebleven, zoals het enorme eikenhouten kabinet dat in de briefingruimte stond. Daarin werden de handgeschreven dictaten uit de jaren vijftig bewaard. De dagrapporten gaven een aardig beeld van wat er zoal gebeurde in Den Haag in die tijd. Renee bladerde er geregeld in. Er was niet veel veranderd. Ook toen werden mensen mishandeld, vermoord, werden er fietsen gestolen en was er baldadige jeugd.

De balie in de publiekshal was wel aangepast aan de eisen van nu: hoog, achter glas, en met poortjes die alleen geopend konden worden met een knop bij die balie of met de elektronische pasjes die alle dienders droegen. Renee liep langs de plaquette waarop de namen stonden van collega's die waren omgekomen tijdens de uitoefening van hun dienst. Zoals altijd keek ze even naar de naam van haar vader, halverwege de tweede rij: Peter Spaan, achtendertig jaar oud, en het jaartal van zijn overlijden, een mensenleven geleden.

Verderop aan de muur hingen lichtroze en zachtgroene posters met daarop foto's van mensen die vermoord waren. Daaronder stond

te lezen dat er een beloning werd uitgelooft. De kleur van de posters moest de boodschap verzachten. De ruimte rook naar linoleum, oud hout en ranzige koffie. Volgens Renee tapte het koffieapparaat vloeibaar conserveringsmiddel met bruine kleurstof, maar het werd gretig gedronken door het voltallige personeel.

Renee stak de binnenplaats over. Die was veel te klein voor alle politievoertuigen en er waren voortdurend klachten van omwonenden over geluidsoverlast. Dag en nacht was het een komen en gaan van auto's, al dan niet met luidruchtige passagiers, blauwe zwaailichten en dichtslaande autoportieren. De mobilifoons in de auto's knalden luid hun berichten door de ether. Ze klom de trap op naar de eerste etage en trok de deur van de recherchekamer achter zich dicht. Nu even geen gezeur van Loretta S. Bloembergen over overuren, plannen en budgetten.

Op haar bureau lagen een stapeltje post en de map met aantekeningen die vannacht op de pd waren gemaakt. Ze pakte de beker die op haar bureau stond en er redelijk schoon uitzag en keek de gang in om te zien of Bloembergen niet toevallig ook koffie aan het halen was. Niemand te zien of te ruiken. Loretta S. was een kettingrookster, wat niet meeviel sinds er alleen nog maar gerookt mocht worden in een speciale kamer met afzuiginstallatie. Bloembergen weigerde gebruik te maken van 'de bushalte', zoals zij die noemde. De installatie werkte zo hard dat haar zorgvuldig met enorme hoeveelheden haarlak vastgeplakte kapsel recht overeind stond na elke sigaret. Er werden weddenschappen afgesloten over het aantal bussen haarlak dat de chef gebruikte per maand.

Het alternatief voor Bloembergen was buiten roken, in de kleine doorgang tussen het hoofdgebouw en het cellenblok met uitzicht op blinde muren, de afvalcontainer, een paar vergeten brommers en fietsen die ooit waren gevonden en afgeleverd bij het bureau. Mopperend rookte ze snel haar peuken op het binnenplaatsje en nam ze vervolgens een walm van sigarettengeur mee naar binnen.

Met een dubbele espresso ging Renee achter haar bureau zitten. Ze trok de col van haar trui omhoog en de mouwen over haar handen. Achteroverleunend keek ze over de nu nog stille en vooral koude werkvloer. De verwarming tikte luid; het zou uren duren voordat het aangenaam warm zou zijn en daarna zou het bloedheet worden.

Ontdek de beste en mooiste nieuwe boeken met de gratis ***Lees dit boek***-app

Wilt u als eerste de beste en mooiste nieuwe boeken ontdekken? Vaak nog voordat die boeken zijn verschenen en de pers erover heeft geschreven? Download dan gratis de *Lees dit boek*-app voor iPhone en iPad via www.leesditboek.nl.

Blijft u graag op de hoogte van de nieuwste spannende boeken? Volg ons dan via www.awbruna.nl, en en meld u aan voor de spanningsnieuwsbrief.

Carina van Leeuwen

Unit Plaats Delict

Koud spoor

A.W. Bruna Uitgevers

Proloog

Op haar tenen liep ze over de overloop naar de trap. Nadat hij haar een bord eten had gebracht de avond ervoor, was hij vergeten haar deur op slot te doen. Gehaast was hij weggelopen naar de telefoon die beneden rinkelde. Ze had gebeden dat hij niet terug zou komen en de uren geteld tot het licht werd. Dan ging hij de deur uit. Nadat ze de voordeur had horen dichtslaan, wachtte ze een halfuur.

De eerste stappen buiten het kamertje maakten haar duizelig, haar hart bonkte en ze ademde snel. Haar hele lichaam voelde beurs en pijnlijk door het schoppen en slaan. Weken had ze opgesloten gezeten. Weken waarin ze had bedacht wat haar te doen stond. Hoe, dat zou ze wel zien als de gelegenheid zich voordeed. Ze was vastbesloten, ook al was ze nog zo bang voor hem. Iedereen was bang voor hem, niemand sprak hem tegen. De Tiran. Het Kwaad. Vluchten, dat was het enige wat je kon doen. Of doodgaan.

Op de overloop bleef ze een paar minuten luisteren. Hij was echt weg. Haar blote voeten, waar opgedroogd bloed onder zat, maakten een plakkend geluid op de kale houten treden. Haar knie deed pijn en was dik, ze kon hem maar een klein beetje buigen. Toch versnelde ze haar pas en deed de voordeur aan de binnenkant op slot. Ook bij de achterdeur deed ze de sluithaak dicht en controleerde of alle ramen gesloten waren. Uit de de koelkast graaide ze een geopend pak melk en dronk dat in een keer leeg, de melk liep langs haar kin. Het pak liet ze in de gootsteen vallen, die stond vol met aangekoekte borden en bestek. Afwassen deed hij nooit, dat moest zij doen.

Ze snelde door de kleine woning. In wat de woonkamer zou moeten zijn, stond een stoel waar alleen hij in mocht zitten. Het was uitdrukkelijk zijn stoel. Een kleine eettafel met twee stoelen stond tegen de muur, ze aten er nooit aan. Hij at zittend op een van de twee bedden die in de kamer stond, zij in de keuken. Verder stond er een vrieskist die niet in de keuken paste. Een heel schaap tegelijk kocht hij, dat was goedkoper

dan per keer vlees kopen. Tevergeefs zocht ze naar een telefoon, die nam hij altijd mee. Maar wie zou ze moeten bellen? Ze zuchtte een paar keer diep. Een plan. Je hebt een plan. Rustig nu, begin bij het begin. Je moet hier weg. Nogmaals overtuigde ze zich ervan dat de keukendeur en de voordeur goed afgesloten waren. Hinkend liep ze naar de toiletruimte waarin ook provisorisch een douche was aangebracht en rukte de jurk van haar lijf.

Wat later graaide ze haar weinige bezittingen bij elkaar en propte deze in een kussensloop. In de woonkamer bleef ze een moment staan en staarde naar de vriezer. De plank die er normaal overheen lag en waar het serviesgoed op stond, lag scheef en de borden en mokken stonden op de grond. Langzaam liep ze ernaartoe en twijfelde even, wilde omdraaien, maar schoof toen toch de plank weg en opende de vrieskist.

De kou die haar tegemoetkwam, omsloot ook haar hart. Moeizaam slikte ze, woede en verdriet welden in haar op. De kist was bijna leeg, maar rechts onderin lag een roze, gebloemde handdoek. Voorzichtig pakte ze het pakketje op en vouwde de handdoek open. Hij was nog zo klein en fragiel, bijna doorschijnend. Zijn leven al beëindigd voordat hij er klaar voor was. Na een paar minuten legde ze het bundeltje voorzichtig terug, sloot de kist en rechtte haar rug.

Ze opende de voordeur en keek de straat in. Niemand te zien. Zacht trok ze de deur achter zich dicht en snelde weg.

Uren later was ze terug en leunde in de duisternis tegen de muur bij de geopende deur van het schuurtje achter het huis. Het geluid van metaal op metaal. Hij was het gereedschap dat hij gebruikte voor zijn garagebedrijfje aan het opruimen. Een deel ervan nam hij elke dag mee naar huis. De geur van olie en smeer vulde haar neus. Ze trilde, van angst, van vermoeidheid, van verdriet, van alles, maar ze moest het nu doen.

Voorzichtig keek ze om de deurpost en liet haar ogen wennen aan de tl-verlichting binnen. Hij gebruikte de schuur ook als kantoor. Er stond een tafel met daarop een chaos aan met vet besmeurde papieren, zijn blauwe aantekenboekje, een nietmachine en een calculator. De radio speelde en ze herkende de melodie van een bekend lied van de Sabri Brothers, populair in Pakistan en daarbuiten. Die kleine transistor-radio sleepte hij ook overal mee naartoe. In het duister drukte ze zich weer tegen de muur en wachtte. Een tijdlang hoorde ze alleen de radio

en het geluid van gereedschap dat werd opgehangen aan het bord dat hij aan de muur gemaakt had. Dáár was hij wel zuinig op. Elke avond hing hij alles op een eigen plaats terug. Om dat te vergemakkelijken had hij met zwarte stift de contouren van elk gereedschapstuk getekend bij het haakje waar het hoorde te hangen.

Terwijl ze om de hoek keek, schoten haar ogen heen en weer. Wat ze zocht, hing er niet. Systematisch zocht haar blik het schuurtje af. Daar lag het, naast het boodschappenkarretje: een grote Engelse sleutel, langer dan haar arm. Als ze die eens te pakken kon krijgen. Het geluid van de telefoon klonk hard en ze schrok. De steeksleutel die hij op wilde hangen, liet hij vallen en hij tastte in zijn zak naar het toestel. Kennelijk was het een klant; hij sprak luid Engels en Nederlands door elkaar. Al schreeuwend in het toestel draaide hij zich om en liep het schuurtje uit. Hij zou haar zien. Een pijnscheut schoot door haar rug toen ze in elkaar dook. De struiken die tegen de muur groeiden gaven mee en ze kon zich dieper tussen de takken verbergen. Het prikte en haar armen en wang werden opengehaald. Ze beet op haar lip, maakte zich zo klein mogelijk. De adrenaline pompte met elke hartslag door haar lichaam. Met gesloten ogen bad ze. Zonder haar te zien liep hij door de tuin naar de keukendeur. In de deuropening bleef hij staan, met zijn rug naar haar toe. Dit was haar kans, nu moest ze handelen. Haar knie weigerde toen ze overeind wilde komen. Kreunend liet ze zich in het donker weer tussen de struiken zakken.

Het telefoongesprek leek eindeloos te duren. Ze kreeg kramp, maar pijn voelde ze niet meer, de adrenaline deed zijn werk. Eindelijk beëindigde hij het gesprek. Rochelend spuugde hij een fluim uit. Zijn slippers maakten een sloffend geluid en zo hoorde ze hem met elke stap dichterbij komen. Raketlings liep hij langs haar en stapte de schuur in. Nadat hij het laatste gereedschap had opgehangen, deed hij het licht uit. In het donker slofte hij naar het huis en stapte naar binnen. Even later baadde de keuken in het licht en zag ze hem van de woonkamer naar de douche lopen terwijl hij zijn kleren uittrok. Hij dacht altijd eerst, zou dan wat te eten maken. Pas dan zou hij naar boven gaan om haar een bord eten te brengen en de emmer te legen waarop ze haar behoefte moest doen. Dan zou hij ontdekken dat ze ontsnapt was uit het kamertje. Ze moest nu handelen.

Moeizaam kwam ze overeind, opende de schuurdeur, stapte naar binnen en graaide in één beweging de moersleutel van het bord aan de

muur. Zacht sloot ze de deur weer. Ze liep gebukt naar het huis en keek door het raam naar binnen. In zijn onderbroek stapte hij de douche-ruimte in. De deur liet hij openstaan, dat maakte het voor haar alleen maar gemakkelijker. In gedachten aftellend schatte ze in wanneer hij onder het stromende water moest staan.

Behoedzaam opende ze de keukendeur en luisterde even. De transistorradio stond op het aanrecht en speelde nog steeds, verder klonk alleen het ruisen van de waterstraal in de douche. Door haar neus inademend bleef ze staan en schatte de afstand tot de douche. Een meter of drie. Vier grote stappen en dan een draai maken. Ze leek te zweven tot aan de deuropening van de badkamer. Met zijn rug naar haar toe stond hij naakt onder het stromende water. Nog twee stappen en ineens stond ze achter hem. Ze hief de moersleutel met twee handen boven haar schouder...

1

Als een deken lag de warmte over de stad. Het was pas half juni, maar mensen met gebruiende gezichten alsof ze al op vakantie waren geweest, zaten op hun balkon of in tuintjes van postzegelformaat, terwijl kinderen elkaar met Super Soakers natspoten. Voor het huis was de partytent opgezet, met grote zwarte letters stond er FORENSISCHE OPSPORING op. De tent bood behalve een werkruimte buiten het zicht van de buurtbewoners, ook wat schaduw en verkoeling.

Forensisch rechercheur Renee Spaan ademde diep in en stapte de woning binnen. De restanten van de verweerde blauwe voordeur, inclusief die van de houten posten, lagen in splinters op de stoep en in het halletje van de woning. Het was een hele inspanning geweest om binnen te komen, ondanks het zware stootijzer dat ze hadden gebruikt, dat ook wel ‘gemeentesleutel’ werd genoemd. Deze deur paste niet bij het type woning. De kleine sociale huurwoning stond in een Haagse wijk in de binnenstad waar alleen waaibomenhout werd gebruikt. Gemiddeld kostte het twee harde schoppen met stevige politieschoenen om toegang te krijgen. De bewoner van dit huis had de entree voorzien van een metalen dwarsbalk en er zaten zeker drie extra sloten en haken op. Het gevolg van het gebeuk met de gemeentesleutel was dat de gehele entree aan vervanging toe was.

Zittend op een klapstoeltje in de tent volgden tactisch rechercheur Meindert Wijbenga en wijkagent Suus Moohelt de activiteiten van de forensisch rechercheurs. In witte overall en met blauwe hoezen over de schoenen, mondkapje voor, paarse nitril handschoenen aan en een Maglite in de hand liep Renee de warme woning in. Forensisch rechercheur Sophie Bettel liep in eenzelfde outfit achter haar.

Ondanks het middaguur was het donker in het huis. Renee bescheen met de Maglite de gang. Die was al smal, maar de plastic zakken die aan weerszijden tot aan het plafond opgestapeld lagen, maakten de doorgang zo nauw dat ze er alleen zijwaarts lopend langs konden.

‘Ik ruik niets, jij?’

Sophie keek omhoog langs de stapel. ‘Niets. Wat zou erin zitten?’ Voorzichtig duwde ze er met een hand tegenaan. ‘Het voelt rechthoekig en het veert mee. We bekijken het straks.’

Ze schuifelden verder en Renee bescheen de vloer en bukte. ‘Aluminiumfolie? Kijk nou, het zijn pizzadozen met de binnenkant naar boven gelegd.’ Met de lichtbundel scheen ze naar rechts, de slaapkamer in. Het bed was afgehaald, de matras stond rechtop voor het raam en er hingen bovendien slierten folie en doorzichtig plastic aan het raam. Renee schoof wat aan haar mondkapje. ‘Ik ruik nog steeds niets. Jij?’

‘Misschien is de bewoner gewoon vertrokken. Met onze beroepsdeformatie gaan we er maar weer van uit dat iemand dood is.’

‘Da’s waar, maar de schuifsloten aan de binnenkant van de voordeur doen toch iets anders vermoeden dan iemand die op vakantie is gegaan.’

‘We hebben de achterdeur nog niet gezien, misschien is die gewoon open.’

Ze liepen verder door het gangetje naar de keuken die recht tegenover de voordeur lag.

‘Hier zit ook al plastic en aluminiumfolie voor het raam.’

‘Het is hier wel behoorlijk warm, maar dat is niet zo gek gezien het weer de laatste weken.’ Renee wees op het bovenlichtje dat dichtgetimmerd was met grote spijkers. ‘Misschien ruiken we daardoor niets. Alles is hermetisch afgesloten, dan komen er ook geen vliegen naar binnen en andere aaseters. Dus geen maden en het hele rottingsproces wat daarbij hoort.’

De keukendeur zat verstopt achter slierten oranje plastic.

‘Is dit opgehangen ter ondersteuning van het Nederlands elftal of Koninginnedag? Wat denk jij?’

‘Het lijkt wel alsof het een soort bescherming moet bieden. Maar waartegen? De zon?’

Ook op de keukendeur zaten drie extra sluihaken en het raam was beplakt met aluminiumfolie.

‘Ik ben toch bang dat iemand zich hier ingesloten heeft, dus waar is hij?’

Sophie probeerde het lichtknopje, maar er gebeurde niets. Er stond een vierpitsgasstel op een klein formaat koelkast, maar er kwam geen gas uit de brander. De koelkast was leeg op een pak water na.

‘Zo, dat is al een paar maanden geleden.’ Renee liet Sophie de houdbaarheidsdatum lezen. Op het aanrecht stonden zeker twintig lege glazen potten. ‘Allemaal witte bonen in tomatensaus.’

De bundel licht bleef hangen bij een zuil van pizzadozen die opgestapeld stond naast het aanrecht. De rode letters en het in groen afgedrukte lachende pizzabakkertje op de dozen leken een bizar kunstwerk in een museum voor eigentijdse kunst. ‘*Monument Res Nullius?*’

Sophie schoot in de lach. ‘Een monument voor vuilnis bedoel je? Tja, waarom niet?’

Al schuifelend door de gang kwamen ze bij de badkamer. ‘Ik denk niet dat hij vaak douchte.’

Renee keek de kleine ruimte in die vol stond met geordend opgestapelde vuilniszakken. ‘Ik ben wel erg benieuwd wat hierin zit, want het geurt ook niet.’ Ze duwde tegen de zakken aan. ‘Voelt hetzelfde als in de gang.’

Terwijl ze zich een kwartslag omdraaide trok ze de wc-deur open. ‘Zelfde verhaal, je kunt nog net op het toilet zitten. Het wordt een flinke klus om de hele woning in kaart te brengen.’

Voor de deur van de woonkamer stond een stapel pizzadozen waar Renee overheen stapte, gevolgd door Sophie. De lichtbundels van hun lampen vingenvoegelijk het lichaam. Opperrol in foetushouding lag het op de grond, gewikkeld in een enorm kluwen doorzichtig plastic. Ook zat er aluminiumfolie tussen het plastic. Het hoofd was zichtbaar, hij of zij droeg een witte badmuts met blauwe plastic uitsteeksels als een hanenkam. In steeds grotere kringen beschenen hun lampen de omgeving van het lichaam. De kluwen plastic strekte zich uit over een groot deel van de vloer. Hier en daar was nog een stukje versleten vloerbedekking te zien van een onbestemde kleur. De verbleekte groene overgordijnen die gesloten waren filterden het felle zonlicht en gaven de woonkamer een spookachtige sfeer.

‘Dat wordt uitpellen. Hoe gaan we dat doen?’ Renee duwde een lok van haar zwarte pony onder het papieren mutsje.

‘Eerst maar alles fotograferen en dan naar hem of haar toe werken.’

‘Het lijkt me een man, maar dat gaan we zo zien. Zou hij zichzelf zo hebben toegetakeld in dat plastic?’

‘Het ziet er niet uit alsof eroverheen gelopen is, het is maar dun spul, als je daar een schoen op zet is het gelijk geplet. Ook als er iemand was weggelopen vanaf de plaats waar hij ligt, zou je dat zien.’ Sophie scheen

de kamer rond. ‘Een blind paard kan hier zelfs geen schade aanrichten.’ Er stonden nauwelijks meubels. Een tafel en twee eetstoelen, een versleten kunstleren bankje en een leren poef. ‘De tv is ook ingepakt in folie. Hebben we hier te maken met een miskende ontwerper of trend-watcher?’

Nu bescheen ze de wanden. Die hingen vol met krantenartikelen en een serie identieke ronde klokken. Allemaal ingepakt in folie. Onder de klokken, op de muur geschreven met een stift, de namen van steden: Seoul, Tianjin, Almaty, Luhansk, Wrocław, Leipzig en Den Haag.

‘Zelfs ik moet toegeven dat er andere steden op deze aarde zijn dan Den Haag die de aandacht trekken, dus ik heb dit soort klokken wel eens eerder gezien met steden als New York en Londen, maar deze namen zeggen me niks. Jou wel?’ Renee keek vragend naar Sophie.

‘Behalve Den Haag, Seoul en Leipzig heb ik er nog nooit van gehoord. Ze staan allemaal op dezelfde tijd; op vijf voor twaalf.’

‘Ik zal even gaan vertellen dat we inderdaad een lijk hebben. Dan kan de rest van het circus gewaarschuwd worden.’ Renee schoof haar mondkapje naar beneden en liep naar de voordeur. Jaloers keek ze naar Meindert, die in een T-shirt met korte mouwen in de schaduw van de tent zat.

‘Jullie tactici hebben het maar makkelijk, gewoon in je zomerse kloffie.’ Ze trok de rits van de overall helemaal naar beneden en wapperde zich wat koelte toe. Een zweetdruppel rolde via haar nek naar beneden.

‘Er ligt iemand in de woonkamer, het lijkt een man, maar zeker weten doen we het nog niet. Wie zou hier moeten wonen?’ vroeg ze aan Suus.

‘Ewoud Ravensberger, ergens in de veertig. Beetje een zonderling, maar niet lastig of gevaarlijk.’

‘Hoe herkennen we hem? Heeft hij iets bijzonders?’

Suus dacht even na en schudde haar hoofd. ‘Nee, geen opvallende verschijning. Zeker één meter tachtig lang, schat ik. Sportief type. De laatste keer dat ik hem zag, was hij kaalgeschoren, daarvoor had hij donker, wat grijzend haar, vrij lang.’

‘Heeft hij familie?’ Meindert maakte aantekeningen.

‘Hij woonde hier in dit huis samen met zijn moeder, maar die is een jaar of vijf geleden overleden. Verder had hij geen familie, voor zover ik weet. Hij was altijd samen met Hans Verhulst, dat was een vriend van hem. Maar die is een poos geleden naar het buitenland vertrokken.’

Meindert pakte zijn mobieltje. ‘Schouwarts laten komen?’

Renee knikte. ‘Wacht nog maar even met rouwtransport. Ik kan niet inschatten hoe lang het duurt voor we hem uitgepakt hebben. Hij ligt helemaal in plastic gewikkeld. Gezien de afgesloten deuren en ramen lijkt me niet dat er sprake is van moord en doodslag, maar dat weten we pas als we alles hebben blootgelegd.’

‘Heeft je favoriete schouwarts dienst?’ Meindert knipoogde naar Renee.

‘Nee, ze is in Engeland!’ antwoordde ze wat geïrriteerd en ze draaide zich weer om naar de voordeur. ‘Er zit geen brievenbus in de deur, die is helemaal dichtgetimmerd, vandaar dat ook de postbode of de krantenjongen niets gemerkt heeft,’ bracht ze het gesprek op een ander onderwerp.

Suus knikte. ‘Hij haalde het zelf op bij het postkantoor. Eén keer per maand, hij kreeg nauwelijks post, dus er bleef niet veel liggen. Anders was er misschien eerder aan de bel getrokken.’

‘Daarmee kunnen we wel bepalen hoe lang hij dood is.’ Meindert stak zijn blonde hoofd even om de deur. ‘Of gaan jullie *For real sick*s dat precies bepalen?’

Renee scheen de grote blonde Fries met de Maglite in zijn ogen. ‘Dat kan ik je straks vertellen, of we daar wat van kunnen zeggen, maar ik begrijp dat je weer een weddenschap wilt? Wie het meest exact kan vaststellen hoe lang hij dood is? Oké, polderklodder, dat is een deal!’ Ze noemde hem bij zijn bijnaam die hij had sinds ze samen op de politieacademie zaten.

‘Ik ga met Sophie naar het slachtoffer toe werken. Het zal even duren want het materiaal dat om hem heen zit wil ik veiligstellen om te kijken of we er vingerafdrukken op kunnen vinden.’

Sophie kwam met de speciale koffers aanlopen waarin alle materialen zaten om sporen veilig te stellen en te verpakken. Renee haalde de fotokoffer uit de bus die naast de partytent geparkeerd stond en koppelde de flitser aan de camera. ‘Eerst alles maagdelijk vastleggen en dan gaan we aan de slag. Als jullie nou eens een kannetje koffie regelen, dan kunnen we straks even pauze nemen voordat we met de schouwarts aan de slag gaan.’

‘Ah, daar is onze giechelende schouwarts in zijn strijkijzer.’ Renee nam de laatste slok koffie en gooide het plastic bekertje in de vuilniszak die ze aan een van de poten van de partytent hadden bevestigd.

Dokter Van Liempt parkeerde zijn witte Citroen DS plompverloren op de stoep en trok zich niets aan van het bord waarop stond dat er uitsluitend in de vakken geparkeerd mocht worden. Niet dat hij dat deed op basis van de esculaap op zijn voorruit – tenslotte was hij arts, al kwam hij pas als de patiënt al overleden was – de reden van zijn parkeergedrag was vooral gelegen in het feit dat hij de Snoek eenvoudigweg niet de baas kon. Hij was een klein mannetje en zijn pluizige blonde haar stak maar net boven de stoel uit. De ‘Déesse’, zoals hij zijn godin van de weg steevast noemde, was niet voorzien van moderne technieken als stuurbechrachting.

De wagen daalde aan de achterzijde naar parkeerstand toen Van Liempt de motor uitzette en uitstapte. Met uitgestoken hand liep hij naar Renee toe. ‘Spaan, goed je weer eens te zien, al is het bij een lijk.’

Met haar handen omhoog maakte ze een afwerend gebaar. ‘Nee nee, u weet het, ik geef u geen hand. Wanneer hebt u die handen voor het laatst gewassen?’

Van Liempt gierde zijn hoge lach om dit ritueel dat ze steevast in ere hielden. Het aantal lijken waar ze samen onderzoek naar hadden gedaan, was niet meer te tellen. Jarenlang was dat gegaan zonder speciale beschermingsmiddelen zoals de witte overall, het mondkapje en de handschoenen, en ook toen deze al lang in gebruik waren bij de forensisch rechercheurs weigerde Van Liempt mee te doen aan die verkleedpartij. Renee was ervan overtuigd dat hij nooit zijn handen waste na een klus waar hij zonder enige terughoudendheid aan de meest smerige zaken zat. Toen hij uiteindelijk onder dwang van Renee toch ook was meegegaan in het overalldperk en handschoenen droeg, was de weigering hem een hand te geven als traditie gehandhaafd.

‘Dokter, ik heb iets bijzonders voor u vandaag. Erg veel ruimte hebben we niet binnen, dus we zullen heel nauw moeten samenwerken.’

Traditiegetrouw mopperend begon hij de overall aan te trekken die Renee hem aanreikte. Stoïcijns bleef ze hem aankijken terwijl ze de handschoenen voor hem openhield zodat hij zijn handen er zo in kon schuiven.

‘Wat we hebben gevonden tot nu toe is een dode in een afgesloten huis. Geen sporen van braak. De officiële bewoner is Ewoud Ravensberger, een veertiger. Is al een tijdje niet gezien.’ Ze klikte de Maglite aan en ging Van Liempt voor, de woning in.

‘In de woonkamer ligt het stoffelijk overschot. Het is een man en

hij was helemaal in plastic gewikkeld. We hebben hem uitgepeld, het plastic is veiliggesteld. Hij ligt in de houding waarin we hem hebben aangetroffen.'

Van Liempt schuifde achter haar aan, langs alle obstakels naar de woonkamer. Het lichaam van, vermoedelijk, Ewoud Ravensberger was schokkend mager. Op een korte, zwarte sportbroek na was hij naakt. Zijn lichaam was gemummificeerd en de huid zat als een leren hoes over het skelet.

'Geen sporen van geweld?'

Renee schudde haar hoofd. 'Hij ziet er eerder uitgehongerd uit. Geen vet- of spierweefsel meer over.'

Van Liempt keek om zich heen en probeerde te lezen wat er op de kartonnen dozen stond die als een tapijt op de vloer lagen.

'Als hij die dozen eerst allemaal heeft leeggegeten, moet hij al een hele tijd zo geleefd hebben en na al die pizza's op een ander dieet zijn overgegaan. In de keuken hebben we een groot aantal lege glazen potten gevonden waar bonen in hebben gezeten. De koelkast is leeg op een pak water na.'

'En dat?' Van Liempt wees op de vuilniszakken.

'We hebben er een paar opengemaakt, ze zitten vol met verpakkingsmateriaal van allerhande junkfood. Afgewassen, dat wel.'

Van Liempt trok zijn wenkbrauwen op waardoor het elastiek van het haarnetje voor zijn ogen zakte. Hij schoof het naar achteren en trok zijn mondkapje naar beneden. 'Afgewassen?'

'Ja, allemaal schoongewassen patatbakjes. Kunnen we zo weer gebruiken. Iets voor u?'

Van Liempt giechelde zacht. 'Spaan, kun je nou nooit eens serieus zijn bij een lijk?'

'Bloedserieus, dokter, altijd, dat weet u toch? Hoewel hier weinig bloed te vinden is. Maar vooruit, laten we hem eens bekijken.' Renee bescheen het uitgemergelde lichaam. De vingers en een deel van zijn neus waren zwart verkleurd.

'Interessant, hij is helemaal ingedroogd.' Van Liempt bekeek de gemummificeerde handen en de lange nagels. Hij pakte zijn eigen zaklampje en wilde het in zijn mond steken om zijn handen vrij te hebben, maar keek nog net op tijd naar Renee die al klaarstond om hem een corrigerend tikje tegen zijn achterhoofd te geven.

'Nog net op tijd, dokter! Had ik u toch bijna weer moeten slaan.'

‘Maar het is zo goed voor mijn weerstand, Spaan, af en toe iets sme-
rigs in mijn mond.’

‘Dat doet u toch al regelmatig als u zelf hebt gekookt? Dus niet op
mijn pd!’

Van Liempt schudde zijn hoofd en bescheen het gezicht van de dode
man. De lippen waren teruggetrokken waardoor hij leek te grijnzen.
‘Hij is prachtig gemummificeerd. Waarschijnlijk de goede combinatie
van droge lucht en net genoeg luchtstroom door de woning. Hoewel je
met al dat plastic zou verwachten dat het was gaan broeien en rotten.’

Systematisch onderzocht hij het stoffelijk overschot, beginnend bij
het hoofd, via zijn hals en borstkas naar beneden. Hij benoemde hard-
op wat hij zag. ‘Geen sporen van geweld, wel van extreme ondervoed-
ding. De lijkstijfheid is volledig opgeheven. Uiteraard, zou ik bijna zeg-
gen, want hij is zeker al meerdere weken, misschien al maanden dood.
Lijkvlekken zijn niet meer te onderscheiden.’

Samen haalden ze voorzichtig het mutsje los dat de man droeg. Een
deel van de hoofdhuid kwam mee met de rubberen badmuts. Er zaten
gaten in geknipt en daaruit staken de vingers van een rubberen huis-
houdhandschoen als een soort hanenkam.

‘Kijk eens wat erin zit?’

Sophie maakte de handschoen voorzichtig los van de badmuts en
knipte een van de vingers open. ‘Allemaal aluminiumfolie erin gepropt.’

‘Wat is dit?’ De schouwarts pakte een apparaat dat naast het lichaam
lag en bekeek het van alle kanten. ‘Een geigerteller... de batterij is in-
middels leeg. Hebben jullie medicijnen gevonden?’

‘Nog niet, maar we hebben ook nog niet alles kunnen onderzoeken.
Wat denkt u? Een verklaring van natuurlijk overlijden of een sectie?’

Van Liempt krabde eens op zijn hoofd. ‘We zien geen sporen van
geweld. Maar zijn lichaam ziet er zo extreem vermagerd uit, dat zie je
zelden of nooit, dat iemand in staat is zichzelf dat aan te doen. Ik teken
niet voor natuurlijk overlijden. Dat wordt dus een sectie.’

Hij keek om zich heen en zijn blik bleef hangen bij de klokken die
aan de muur hingen. ‘Waar hield hij zich mee bezig?’

‘We hebben een dagboek gevonden. Daar zit onze tacticus nu in te
lezen. Meindert, wat lees je zoal?’ riep Sophie hem toe.

Meindert stond op, deed een stap de gang in en duwde het restant
van de voordeur een beetje dicht. Niet iedereen in het buurtje hoefde
mee te luisteren.

‘Ik heb nog niet alles in detail gelezen. Het gaat vooral over zijn dagelijkse bezigheden. Hij schaakte kennelijk veel. Hij beschrijft uitgebreid partijen die hij speelt met ene Rybka.’ Meindert bladerde door het dagboek. ‘Allemaal schaakpartijen geanalyseerd. Het is volgeschreven, er staat hier en daar een datum bij en het loopt tot vorig jaar februari. Misschien vinden we het vervolg ook nog. Deze maar meenemen, lijkt me?’

Renee keek naar het boekje dat Meindert nu omhooghield. ‘Zeker. Wie is die Rybka? Heb jij een idee, Suus?’

De wijkagent schudde haar hoofd, haar blonde krulletjes dansten mee. ‘Ik zal eens rondvragen. Hij schaakte meestal alleen met Hansje Verhulst.’

‘Misschien een bijnaam van hem?’

‘Zou kunnen, maar ik ken hem niet onder die naam.’

‘Lijkt me niet ongewoon. Niet iedereen weet dat ik Meindert polderklodder noem en hij mij *lytse*, hè polderklodder?’ Ze knipoogde naar Meindert.

‘Lytse?’ Van Liempt keek van de een naar de ander.

‘Da’s Fries voor kleine,’ grinnikte Meindert, ‘maar Renee denkt dat het groot en sterk betekent.’

Renee gooide een paar handschoenen naar hem toe. ‘Tactische stumper! Gaan we nog wat doen? Ga jij eens even lekker verder lezen in dat dagboek, dan kunnen wij het echte werk hier verder afmaken.’

2

Net na middernacht verliet Renee het oude binnenstadbureau Donumstraat. Op haar gemak fietste ze door de slapende stad. Het was een zwoele zomerse nacht, overal stonden ramen en tuindeuren open. Ideaal voor inbrekers, ze konden zo naar binnen stappen om te kijken of er iets van hun gading was.

Na een kwartier trok ze de voordeur van haar huis achter zich dicht. Een jarendertighuis met uitgesleten traptreden, met in de herfst klapperende dakpannen als het hard waaide, en tochtige, gietijzeren kozijnen met glas in lood waardoor de zon haar lichtspel speelde op de krakende houten vloer. In de winter kwam de verwarming luid tikkend in de oude radiatoren op gang. In de zomer kon ze kiezen uit de koele oase binnen, de zon op het balkon en het dak met wat meer verkoeling door de wind en met uitzicht over de stad.

Vanaf de eerste keer dat ze over de drempel stapte, was ze eraan verknocht. Jaren had ze er alleen gewoond, totdat Carmen voor een paar jaar in haar leven kwam. Toen zij plotseling en gewelddadig werd weggerukt, was het huis lange tijd een plaats geweest waar verdriet en pijn zich openbaarden, die ze voor de buitenwereld lang verborgen wist te houden.

Het afgelopen jaar was voorbijgevlogen en er was veel veranderd in haar leven. Het was begonnen met een zaak waarbij een man was vermoord en in brand gestoken. Hij werd aangetroffen op een rangeerterrein en de treinrails en de wagons die er stonden hadden haar weggestopte archief opengebroken.

Steeds meer had ze last gekregen van herinneringen die zich aan haar opdrongen, herinneringen aan Carmen en aan haar zelfgekozen en geregisseerde dood. Renee had die avond dienst gehad en was ook degene geweest die haar had gevonden. De melding dat er iemand voor de trein was gesprongen, was van een routineonderzoek verworden tot een trauma waarvan ze zich pas bewust werd toen ze opnieuw te ma-

ken kreeg met iemand die naast het spoor was gevonden.

Door alles wat in haar huis herinnerde aan Carmen kapot te maken, had ze het bestreden. Zo had ze een groot deel van haar interieur gesloopt. Daarmee was ook het beschermende muurtje ingestort dat om haar verdriet zat en ze had zich ontheemd gevoeld. Uiteindelijk had ze hulp moeten aanvaarden van de psycholoog van het korps. Weliswaar was ze daar maar een paar keer geweest, maar het had geholpen. Het huis voelde weer als dat van haar. Met nieuwe spullen die ze zelf of met Bob samen had uitgezocht. Het op orde brengen van haar huis was heel wat sneller en gemakkelijker gebleken dan het op orde brengen van haar hoofd. Maar nu was eindelijk het gevoel verdwenen dat ze Carmen elk moment tegen zou kunnen komen. De spullen die aan haar deden denken waren allemaal weg.

Er klonk een plof en getik van nageltjes op de houten vloer. Bob was wakker geworden en van zijn stretcher gesprongen. De ruigarige mix van een basset en een wild avontuur met een onbekend gebleven merk vader, rende haar tegemoet en sprong tegen haar op.

‘Bobbeman, jij lag al lekker te slapen, hè?’ Ze woelde door zijn beigebruine vacht en kriebelde achter zijn zachte hangoren. ‘Gaan we nog even een rondje lopen?’

Bob rende al kwispelend en blaffend naar de deur.

‘Sst, Bob! Anders weet de hele buurt dat het weer laat is geworden omdat er iemand uit de stad op een ongewone manier is doodgegaan.’ Met de hondenriem in haar hand trok ze de deur zachtjes achter zich dicht. Bob rende voor haar uit en plantte zijn geurvlaggetjes waarmee hij zijn concurrenten uit de buurt de baas was, want het was zo laat dat die waarschijnlijk hun laatste rondje al uren geleden hadden gelopen.

Renee snoof diep en genoot van de geur van de zomer. Het rook naar gemaaid gras en wilde bloemen. Het was al weken veel warmer dan het in jaren was geweest in deze tijd van het jaar. Hier en daar stonden sproeiers in tuintjes om het kostbare stukje groen in de stad in stand te houden.

Ze slenterde langs Doortje Dartel, het eethuis van haar tante Dora en vriendin Tilly. Het sloot pas als de laatste klant weging. Nu was het een eethuis, maar vroeger was het een kroeg geweest en dat gevoel zat er nog wel in bij zowel de trouwe klandizie als bij Dora. Zij had de bar overgenomen van haar moeder, de oma van Renee. Met haar neus tegen het raam gedrukt keek ze naar binnen. Alleen bij de bar brandde

nog een lampje en ze zag de foto die ze een paar weken ervoor hadden gemaakt tijdens Renees verjaardag die ze gevierd had in het eethuis. Het was als altijd een warm en gezellig feestje geweest samen met de oudste klanten die Renee al kenden sinds ze na de dood van haar vader bij Dora, de zus van haar vader, was komen wonen. Zij en Tilly hadden haar verzorgd en opgevoed als hun eigen dochter. Toen iedereen na het feestje weg was en ze samen opruimden, had Renee opgemerkt dat het nu nog maar een paar jaar duurde en dan zou ze ouder zijn dan haar vader was geworden. Dora had gehuild en haar tegen zich aan gedrukt. 'Schat, je lijkt zoveel op hem, dat het soms pijn doet. Maar god, wat ben ik blij met je. En denk erom dat jij ouder wordt dan wij allemaal!'

Daarna hadden ze herinneringen opgehaald en anekdotes verteld die Renee al tientallen keren had gehoord, maar ze genoot. Van de warmte, het vertrouwde, van de liefde die ze kreeg van deze twee vrouwen. Maar het drong ook tot haar door hoe jong haar vader eigenlijk was geweest en wat hij allemaal niet meer had mogen meemaken. Het had haar ook nieuwsgierig gemaakt naar de verhalen die niet verteld werden. Of niet konden worden verteld omdat ze niet bekend waren bij Dora en Til. Nieuwsgierig naar wat er nu precies met haar vader gebeurd was en waarom en wie er verantwoordelijk was. Die avond had ze zich voorgenomen dat uit te gaan zoeken.

In de verte blafte Bob en dat haalde haar uit haar overpeinzingen. Ze veegde haar neusafdruk van het raam en liep verder.

Thuis ging Bob tevreden op zijn stretcher liggen en keek met zijn kop op zijn poten naar Renee. Ze plofte op de bank. Terwijl ze nipte aan een groot glas koud water nam ze de post door. Snel keek ze door het stapeltje en waar ze op hoopte, zat erbij. Een kaart uit Engeland. LONDON BY NIGHT stond er aan de voorkant. Het keurige, regelmatige handschrift aan de achterkant was van Chris. Daar had Renee haar mee geplaatst, dat ze nooit een echte dokter kon zijn met zo'n net handschrift.

'Ik ben ook een dokter die pas komt als iemand dood is, dus dat verklaart het waarschijnlijk,' had ze met pretlichtjes in haar donkerbruine ogen teruggekaatst.

Renee bekeek de kaart en las de tekst die erop stond.

London by night wil ik graag eens met jou doen. Eerst alles hier afwikkelen, dan kan ik een volgende keer gewoon als toerist komen.

Liefs, ook voor Bob, Chris.

Glimlachend dacht ze aan Chris en hoe ze elkaar hadden leren kennen. Bij een dode op een plaats delict, toen Chris, net terug uit Engeland, zich weer in Nederland had gevestigd als patholoog bij het Nederlands Forensisch Instituut en in het Aletta Jacobs Ziekenhuis in Den Haag. Om thuis te raken in de Nederlandse werkwijze kwam ze ook op de plaats delict schouwen.

De aantrekkingskracht tussen hen was er meteen, maar Renee kon er maar moeilijk aan toegeven. Ook voor Chris was het nog niet het moment om verliefd te worden en weer aan een relatie te beginnen, nadat die van haar in Engeland net was beëindigd. Maar verliefdheid laat zich niet zomaar verdringen en het was uiteindelijk onvermijdelijk dat ze elkaar bij de kern tegenkwamen: als ze vrijden was alles vanzelfsprekend en ongecompliceerd. Maar wanneer het over het dagelijks leven ging en het wel of niet hebben en erkennen van een relatie, leefden ze in verschillende werelden. Renee noemde het mooie momenten, Chris had het over een relatie.

Nu Chris ruim een maand weg was om in Engeland wat zaken af te handelen, had ze de gelegenheid er van een afstandje naar te kijken. In die periode zouden ze elkaar de ruimte geven, zo hadden ze afgesproken. Behalve zakelijke dingen had Chris ook privékwesities te regelen en ze zou gedurende haar verblijf logeren bij haar ex-vriendin. Renee voelde geen jaloezie, eerder onbegrip. Waarom zou iemand überhaupt weer bij zijn ex willen logeren? Maar Chris miste haar twee stiefkinderen enorm en daardoor was ze bereid om bij haar ex te logeren.

Chris had Renee gevraagd om in de tussentijd serieus na te denken over hoe ze verder wilde, maar Renee werd daar onrustig van. Ze raakte er zelfs door geïrriteerd. Alsof er iets kriebelde en knaagde op een plaats waar je net niet bij kon. Het gevoel dat je kon hebben voor een examen. Ook nu, nu ze de kaart nog eens las, overviel dat gevoel haar en ze gooide de ansichtkaart op tafel. Op haar mobieltje las ze wat sms-berichten van Chris van de afgelopen maanden. Ongeduldig wiste ze de berichten en vervolgens voelde ze zich schuldig. Dat irriteerde nog meer.

Haar donkere woonkamer werd alleen verlicht door het maanlicht dat naar binnen scheen. Ze was te wakker en wilde nog niet gaan slapen. De oplichtende wijzers van haar horloge vertelden haar dat het uitgaansleven in de stad net op gang was gekomen. Hoe lang was het al geleden dat die tijden bepalend waren voor haar dag-en-nachtritme?

‘Wat de fuck ook,’ zei ze hardop en ze nam met twee treden tegelijk de trap naar boven, terwijl ze ondertussen haar kleren uittrok. Na een snelle douche stond ze met druppelende haren voor haar kledingkast. Wat draag je tegenwoordig als je uitgaat? Het werd een bloes zonder mouwen en een strakke zwarte broek. Een zwarte riem en dito schoenen maakten het compleet. Ze woelde door haar haar. Dat droogde wel op de fiets. Ze graaide haar sleutels mee en stommelde van de trap. Ineens had ze haast. Diezelfde onrust die ze vroeger elke avond had. Het gevoel dat ze erbij moest zijn, dat ze anders wat zou missen, kriebels in haar buik. Ze was het vergeten, maar ze herkende het direct.

Een halfuur later stond ze in de warme drukte van een club waar ze al heel lang niet was geweest. De muziek stond hard en er werd gedanst. Het publiek bestond voornamelijk uit vrouwen. De sfeer zat er goed in, gelegenheidsparen hadden zich al gevormd. Wie nog geen partner had, stond met een glas in de hand in een groep te praten of te dansen. De muziek en de kleuren van de inhoud van de glazen deden Renee opnieuw beseffen dat ze lang niet uit was geweest. De muziek kende ze niet en ze had geen idee wat het voor drankjes waren. Ze bewoog zich langs de groepjes en vond haar weg naar de bar. Zittend op een kruk nam ze de zaak in zich op. Veel jonge vrouwen, jonger dan zij was. De inrichting was in de voorbije jaren aangepast aan de ideeën van nu: *less is more*. Strakke metalen tafels en krukken, licht dat in steeds wisselende kleuren vanaf de vloer omhoogscheen. Aan de wanden hingen grote zwart-witfoto’s die allemaal onscherp leken. Je moest lang kijken om te ontdekken dat het om een detail van het lichaam van een vrouw ging. Renee bestudeerde de foto’s totdat ze een hand op haar schouder voelde.

‘Zeg me nou niet dat je die foto’s interessanter vindt dan wat hier live rondloopt.’ Blond, slank en vooral jong keek ze Renee brutaal aan.

‘Totdat jij me aansprak was me dat levende hier nog niet zo opgevalen.’ Renee glimlachte naar haar en zij lachte terug. Renee ontspande. Het jachtige gevoel dat ze had gehad maakte plaats voor de zekerheid dat het zou lukken, zoals het haar altijd was gelukt. Ze hoefde niet alleen naar huis als ze dat niet wilde.

Ontdek de beste en mooiste nieuwe boeken met de gratis *Lees dit boek*-app

Wilt u als eerste de beste en mooiste nieuwe boeken ontdekken? Vaak nog voordat die boeken zijn verschenen en de pers erover heeft geschreven? Download dan gratis de *Lees dit boek*-app voor Android-telefoons en -tablets, iPhone en iPad via www.leesditboek.nl.

Blijft u graag op de hoogte van de nieuwste spannende boeken? Volg ons dan via www.awbruna.nl, en en meld u aan voor de spanningsnieuwsbrief.

Carina van Leeuwen

Unit Plaats Delict

Nachtvlinder

A.W. Bruna Uitgevers

1

De zware eikenhouten voordeur viel geluidloos in het slot. Haar strak zittende blauw satijnen jurk ruiste toen ze opstond van de witleren bank en hem tegemoetliep. ‘Daar ben je.’

Hij omhelsde haar en toen hij haar losliet, schopte ze haar stiletto's uit en zette haar blote voeten plat op het zachte kleed dat op de parketvloer in de woonkamer lag. Het deed pijn en was fijn tegelijk, na een hele avond op de schoenen waren haar voeten verkrampd. Ze kuste hem en trok hem speels aan zijn stropdas mee in de richting van de slaapkamer. Daar stond een groot rond bed met erboven aan het plafond een spiegel. De lakens waren van roze satijn, het hoogpolige tapijt was een tint donkerder roze.

‘Rustig aan, laten we eerst wat nemen om te ontspannen.’ Glimlachend tastte hij in zijn binnenzak en haalde er twee zil-verkleurige voorwerpen uit, die hij omhooghield. Hij draaide een schroefje aan de onderkant een kwartslag en hield haar het ding voor. ‘Kijk eens, topkwaliteit. Jij mag eerst.’

‘Sinds wanneer gebruik jij een *bullet*?’ Met een zucht liet ze zich op de bank vallen en nam een van de reservoirs van hem aan. Het zag eruit als een kogel, maar het verschil met een echte patroon was dat hiermee geen munitie werd afgeschoten en dat er geen kruit in zat, maar een dosis cocaïne. Die kon op die manier discreet in de neusgaten worden gesnoven met een precies afgemeten dosis, zonder geknoei op een spiegelkje. Gretig hield ze de holle punt tegen haar linkerneusgat en snoof. Even knipperde ze met haar ogen. De eerste sen-

satie van het contact met haar neusslijmvlies wende nooit, was pijnlijk en heerlijk tegelijk. Ze draaide de onderkant van de kogel een slag en snoof de tweede dosis in haar andere neusgat.

‘Lekker?’ vroeg hij.

Zonder te antwoorden sloot ze haar ogen en een golf van genot trok vanuit haar hersenen door haar lichaam. Een lichtgevende, intens blauwe stroom waar zilverkleurige, schitterende druppels afsprongen en in elke cel van haar lichaam een sensatie veroorzaakten. Het maakte een begeerte in haar los; naar opnieuw, maar ook naar vaker en steeds meer. Het witte wonderpoeder, dat haar nooit teleurstelde. De enige sneeuw die je verwarmde. Niets anders maakte haar zo intens tevreden en ontspannen. De hele wereld lag aan haar voeten, ze kon alles, en als beste. Ze surfte mee op de golf die haar deed vergeten waar ze echt was en wat ze daadwerkelijk deed. Een illusie van liefde vouwde zich als een zachte deken om haar kille hart, verwarmde het, al was het maar tijdelijk. Over een paar uur zou ze weer terug zijn in de werkelijkheid, in het hier en nu, en was de kater extra groot; het verlangen naar opnieuw deze roes sterker nog dan daarvoor.

Maar ineens was het anders. De stroom door haar lichaam werd intens warm, verzegend, verlamdend. De hitte leek zich samen te ballen en perste zich door haar hals naar haar hoofd. Daar explodeerde het. Niet zoals anders in mooie blauwpaarse stromen en sterren, maar te wit, te fel, te pijnlijk. Haar kaak verkrampde en praten lukte niet. Haar hoofd maakte schokkerige, ongecontroleerde bewegingen toen ze wilde knikken en schudden tegelijk. Knippen met haar oogleden veroorzaakte in haar hoofd een geluid alsof er honderd zware deuren werden dichtgegooid. Ze wilde opstaan van de bank, maar de andere leuning van de witte bank kwam omhoog, als een enorme golf die haar zou opslokken, haar zou meeslepen als in een tsunami, en ze werd misselijk. Opnieuw probeerde

ze op te staan, maar haar spieren reageerden niet op het commando vanuit haar hersenen. Haar jurk leek nog strakker te gaan zitten. Ze zat gevangen in een cocon, een harnas, te zwaar en star om in te bewegen. Geen lucht meer. Uittrekken wilde ze de jurk, nu. Haar hand ging moeizaam omhoog en wenkte, hij moest haar helpen. Schokkerig kwam ze half overeind om direct weer onderuit te glijden. Haar voet bleef achter de rand van het vloerkleed haken en klapte dubbel.

In een waas zag ze hem opstaan, maar in plaats van naar haar toe, liep hij achteruit, naar de deur. Haar mond weigerde dienst toen ze zijn naam wilde roepen. Het beeld werd waziger, focussen lukte niet, het witte kleed leek als een wolk langs te drijven en bleef hangen boven de bank. Gefascineerd keek ze ernaar terwijl de kleur van het kleed veranderde, maar de misselijkheid nam weer toe en ze zocht met haar blik naar hem. Hij zweefde ergens in een hoek van de kamer, schuin boven haar. Benauwd, warm, misselijk voelde ze zich. Weer wilde ze aan de jurk trekken, maar ze had geen kracht in haar handen en haar armen vielen slap langs haar lichaam. Langzaam zakte ze verder onderuit, van de bank af, half op de vloer. Steeds waziger werd haar zicht, het plafond draaide sneller en sneller boven haar en vermengde zich met de muren, en met hem.

Het was tegen zeven uur in de ochtend en de dageraad verdreef de nacht. De zon liet zich niet zien op deze eerste herfst-dag in september, er lag een dik wolkendek en het miezerde. Het schip deinde zachtjes op de kalme zee, pas later op de dag zou de wind aantrekken.

Alleen het gerammel van de ankerkettingen vormde een terugkerend, slaapverwekkend geluid. Zeker als dat geluid je al maanden begeleidde, dag en nacht. Chao en de andere vier

mannen die op het vrachtschip *Charlene* verbleven, lagen al acht maanden voor de rede van Scheveningen. Het honderd-zestig meter lange schip had Panama als thuishaven, voer onder Maltezer vlag, maar was eigendom van een maatschappij in de Filipijnen. De vijf zeelui die nog aan boord waren, waren allemaal Aziaten. Er was beslag gelegd op het grote schip, vanwege de erbarmelijke conditie waarin het verkeerde. De eigenaar maakte zich daar niet druk om, maar de Nederlandse scheepvaartinspectie dacht daar anders over en legde het schip aan de ketting. Voor de bemanning ontstond zo een uitzichtloze situatie. Ze konden geen kant op.

Chao stond op blote voeten in plastic slippers aan dek en rilde in zijn te dunne kleren. Hij rookte een sigaret en staarde naar de horizon. Daar, heel klein, was de pier van Scheveningen te herkennen en de rode vuurtoren. Maar hij zag dat niet. Hij dacht aan zijn thuisland in Zuidoost-Azië, waar zijn vrouw en kinderen wachtten. Daar, waar zijn eiland Luzon tussen de Zuid-Chinese en de Filipijnse Zee lag. Waar de zon zoveel mooier opkwam boven de kustlijn met bergen en vulkanen dan hier in het koude, vlakke Nederland.

Zijn gedachten werden onderbroken door een zeehond die vlak bij het schip opdook. Het grijze dier dobberde aan de oppervlakte en verdween af en toe uit het zicht door een golf. Chao keek nog eens goed. Het was geen zeehond. Het was een mensenlichaam, in een duikpak. Daar dook het weer op en Chao boog zich over de reling. Onmiskenbaar een mens, op zijn buik naar het schip toe drijvend. Zijn rug stak boven het water uit, zijn ledematen waren slechts deels zichtbaar.

Geschrokken sloeg hij een kruis en deinsde terug van de reling, alsof de dode hem nog iets kon doen. ‘*Banal na Ina Maria,*’ mompelde hij in zijn moedertaal en hij riep daarmee de heilige moeder Maria aan. Er waren al problemen genoeg, een dode aan boord hijsen zou alleen nog maar meer ellende betekenen. Besluiteloos liep hij even heen en weer, hopend

dat de dobberende dode zou verdwijnen in de golven. Maar steeds opnieuw dook het lichaam op en elke keer iets dichterbij het schip.

Chao gooide zijn sigarettenpeuk in het water en liep over het dek naar het achterschip, haalde er een lang stuk touw met een enterhaak tevoorschijn. Hij wachtte tot het lichaam vlak bij het schip lag, mikte de haak negen meter omlaag voorbij het lichaam en haalde het touw naar zich toe. De haak gleed langs het lichaam en klapte tegen het schip, wat een doffe klap veroorzaakte. Hij haalde het touw met grote halen binnen en ving de haak met één hand op. Na nog twee pogingen besloot hij hulp te halen. Gezamenlijk konden ze de loopplank laten zakken aan de zijde van het schip waar het lichaam dreef, en het dan daarop hijsen en naar boven brengen.

Drie kwartier later zwaaide de loopplank boven het dek en rolde er wat restte van het lichaam van een mens die langere tijd in het water heeft gelegen op het dek. Dat het een mens was, kon alleen maar bepaald worden doordat het gekleed was in een grijs duikpak, maar het zou ook een onvolledige pop kunnen zijn. Zijn benen waren aangevreten, er waren geen voeten meer en ook zijn handen waren weg. Daar waar het gezicht hoorde te zitten, was een gapend gat waarin een slijmerig weefsel zichtbaar was.

Chao kokhalsde, draaide zich om en stak een sigaret op. Boven hen krijste een groep meeuwen die in cirkels boven het schip vlogen.

Op dit tijdstip zou hij niemand tegenkomen op de met hoge bomen omzoomde toegangsweg. Het seizoen was ten einde, maar de vaste bewoners zouden in het weekend nog veelvuldig aanwezig zijn. Hij deed de verlichting van de auto uit

en reed in het duister verder. De donkerblauwe Volvo gleed geluidloos over het geasfalteerde pad naar het huis helemaal achteraan. Het was de laatste in een rij van zes villa's met een flink perceel land eromheen dat werd omzoomd door een hoge heg en bomen. Even twijfelde hij of hij wel direct naast het huis zou parkeren, gezien zijn plan. Niet op de oprit, maar naast de heg. Het was een leasewagen en dan zou zij misschien wel voor de schade moeten opdraaien. Of beter nog: op de algemene parkeerplaats voor bezoekers, helemaal aan het begin van het park.

Hij keerde de auto en reed weer terug naar de entree van het park. Daar sloot hij de auto af, bedacht zich opnieuw en legde de sleutels vervolgens achter de zonneklep. Zijn pas versnellend liep hij over de brede laan totdat hij via de smalere zijwegen bij het pad kwam dat naar de riante villa leidde. Hij schrok van de buitenlamp die aanging toen hij binnen het bereik van de bewegingssensor kwam. Zodra hij binnen in de woning was, deed hij de lamp uit; hij wilde niet gestoord worden. Zonder te aarzelen liep hij naar de deur waarachter de cv-ketel stond opgesteld. Hij had hier veelvuldig over nagedacht. Verschillende scenario's hadden door zijn hoofd gespeeld, maar hij bleef in kringetjes ronddolen. Groot nadeel was dat de levensverzekering niet uitgekeerd zou worden. Dat speet hem, voor haar en voor zijn kinderen. Maar als hij het niet deed zou er helemaal geen geld meer overblijven.

Hij trok een deur open en tastte naar het lichtknopje. Een kaal peertje verlichtte de ruimte en hij knipperde even tegen het felle licht om eraan te wennen. In de gereedschapskist die op een metalen stelling stond, vond hij wat hij zocht. Met de steeksleutel draaide hij de koppeling los tussen de gasleiding en de brander. Hij gaf een ruk aan de leiding, er klonk een zacht gesis. Het gas stroomde en zou weldra doen wat hij ervan verwachtte en vreesde. Met handdoeken en lakens die hij uit de kast in de slaapkamer trok, propte hij vervolgens

de kieren dicht onder de buitendeur en de deur die naar de slaapkamer leidde. Hij zweette door de inspanning, verbeeldde zich dat hij al zuurstof tekortkwam. Maar wat hij echt tekortkwam, was lef. De moed om in opstand te komen, in te grijpen en weer vat te krijgen op zijn leven. Om eerlijk te zijn en zijn huwelijk te redden, zijn kinderen een zorgeloze toekomst te bezorgen. Hij ademde oppervlakkig en snel waardoor hij licht werd in zijn hoofd. Duizelig greep hij zich vast aan de deurpost.

Alles was nu luchtdicht afgesloten en hij opende de vier gaspitten in de kleine, maar praktische open keuken. Op het aanrecht stonden nog mokken en bekers van de laatste keer dat ze hier met z'n allen waren. De beker van zijn zoon, met het logo van zijn favoriete voetbalclub, die van zijn dochter met een popster van wie hij de naam niet wist. Het viel nu goed te ruiken, de toegevoegde geur aan het reukloze aardgas, wat betekende dat de concentratie in de ruimte waar hij zich nu bevond in elk geval al één procent was. Hij had het allemaal opgezocht op internet, bij vijf procent werd het explosief. Starend op zijn horloge schatte hij in hoeveel tijd het gas nog nodig had om tot die explosieve grens te komen. Toen keek hij besluiteloos om zich heen.

Hier had zijn plan niet in voorzien. Wachten. Wachten tot het moment dat de boel zou exploderen. Hoe vulde je die tijd? Hoe deden anderen dat?

In de koelkast stond nog bier. Hij rukte het lipje van het blikje en zette het aan zijn mond. Het smaakte niet, maar toch dronk hij door, de hele inhoud achter elkaar. Het bier liep langs zijn kin op zijn overhemd. Het koude vocht bezorgde hem een stekende pijn achter zijn ogen. Met een klap zette hij het lege blikje op tafel en boerde. Zou hij gaan zitten of liggen op de bank? Halverwege het lostrekken van zijn schoenveters stopte hij. Waarom zou hij zijn schoenen uitdoen? Hij liet zich achteroverzakken op de bank en legde zijn voeten

met schoenen en al op de leuning. De gaslucht werd intenser. Ghaast kwam hij weer overeind en pakte zijn telefoon. Het duurde even voordat hij had bedacht wat hij zou zeggen. Niets zou afdoende zijn, zou het verklaren, goedmaken, maar toch sprak hij wat in. Het ging gemakkelijker dan je zou verwachten, alsof hij vaker zoiets insprak, zo vlot vormden woorden zich tot zinnen.

Misselijk gooide hij het toestel op tafel. Misselijk van wat hij had gezegd, van wat hij had nagelaten, van wat hij had gedaan, van wat hij op het punt stond te gaan doen. Het was geen angst, hij was vastbesloten, maar het was een laffe daad. Met een ruk trok hij de goudgele gordijnen dicht, stak vier waxinelichtjes aan en ging op de bank liggen.

2

De vrouw zat op de plankenvloer van de woonkamer van het jarendertighuis, dat aan een lange laan in de Haagse wijk Segbroek lag. Omzoomd met grote, statige lindebomen liep de weg helemaal door tot aan de duinen. Die bomen waren nu goudgeel getooid en lieten gestaag hun blad vallen. Het was al donker buiten en de eerste herfstbuien met bijbehorende harde wind waren een feit.

Er brandde maar één lamp in de kamer en die bescheen een grote hoeveelheid op de vloer uitgestalde papieren. Schemas, processen-verbaal, foto's. Daartussen een bord met resten van een tosti en een half leeggedronken glas vruchtensap. Niet ver daarvandaan lag een mix van een ruigharige basset en een wild avontuur met een onbekend gebleven hondenras, met zijn kop op zijn voorpoten, zijn wollige hangoren gespitst. Zijn zwarte dopneus wiebelde heen en weer, zodat hij niets zou missen van wat er gebeurde. Hij leek te weten wanneer de vrouw het moeilijk had met wat ze las en zag, want dan kwam hij zacht kwispelend dichterbij haar liggen en legde hij zijn kop op haar been.

Al de hele dag was Renee Spaan verdiept in de stukken die samen dossier-Splinter vormden, het onderzoek naar de gewelddadige dood van haar vader, nu bijna vijftientig jaar geleden. Ze aaide Bob over zijn kop terwijl ze opnieuw de passage las waarin werd beschreven hoe het lichaam van haar vader werd aangetroffen onder het puin van wat ooit een huis met een kelder was geweest. Klinisch en zakelijk stond

er beschreven wat zijn verwondingen waren. Er was nog een ambulance ter plaatse gekomen, maar de verpleegkundigen hadden, ondanks de uitgevoerde levensreddende handelingen, brigadier Peter Spaan, achtendertig jaar oud, niet meer kunnen redden. De dood was vastgesteld door de schouwarts om tien minuten voor halfvijf die middag.

Renee herinnerde zich die middag als de dag van gisteren. Hoewel ze betwijfelde of alles echt zo gegaan was, zoals het in haar hoofd had postgevat. Ze was pas elf en de mannen die aan de deur kwamen bij haar tantes droegen hetzelfde uniform als haar vader. Toen Dora de deur had geopend, zetten ze allemaal tegelijk hun pet af. Met hoeveel ze waren, kon ze zich niet herinneren. Ook niet hun gezichten en wat ze precies hadden gezegd. Wel dat ze Dora aan het huilen hadden gemaakt en dat Tilly Renee tegen zich aan had getrokken om haar niet meer los te laten totdat de mannen weer weg waren. Die avond had ze te veel limonade gedronken, omdat niemand zei dat het wel genoeg was. Die nacht had ze heel diep geslapen, veilig tussen Dora en Tilly in. Dat had ze zichzelf later kwalijk genomen, dat ze gewoon geslapen had terwijl haar pa, haar vriend, haar held, haar alles, er niet meer was. Hij lag in een kist, helemaal alleen en koud, en zij lag warm en gezellig bij haar liefste tantes, gewoon te slapen alsof het vakantie was.

Renee rukte zich los uit haar overpeinzingen en concentreerde zich weer op wat ze las en zag op de foto's. De foto die ze in handen had, was van veel recentere aard. Hij was een paar maanden geleden genomen, ergens in Den Haag. Van grotere afstand was een man te zien die in een kleine zwarte auto stapte. De man op de foto was Brian Veenhuis en hij was een van de mannen die verantwoordelijk waren voor de dood van haar vader. Sinds een maand was Veenhuis spoorloos verdwenen. Hij werd verdacht van meerdere zaken, waaronder de inbraak in Renees woning waarbij haar

dienstwapen was gestolen; het onderzoek van bureau Veiligheid, Integriteit en Klachten – viK – van de politie was nog steeds niet afgesloten. Maar Veenhuis' vingerafdrukken waren niet de enige sporen die toen waren gevonden.

Renee pakte een volgende foto, van langer geleden. Een politiefoto van zeker tien jaar oud van een maat van Veenhuis en een bekende van de politie: Teus Schaapman. Schaapman was dood, daar was iedereen in zijn omgeving van overtuigd. Jaren geleden omgekomen op de Antillen, na eerst lange tijd vermist te zijn geweest. De officiële lezing was dat hij van een schip was gevallen en dat zijn lichaam pas na enkele weken uit het water was gevist. Maar toch waren óók Schaapmans vingerafdrukken gevonden na de inbraak in het huis van Renee. Absoluut, honderd procent zeker, de vingerafdrukken van Teus Schaapman. Hoe dat kon en wie er dan dood uit het water was gehaald, was waar Renees onderzoek zich nu op richtte. Maar de belangrijkste vraag in het onderzoek-Splinter was, wie er verantwoordelijk waren voor de dood van haar vader en hoe ze dat zou kunnen bewijzen zodat de daders hun verdiende loon kregen.

Ze was net begonnen met het opnieuw lezen van een van de oude processen-verbaal toen ze opschrok van haar gsm die trillend over de vloer schoof. Ook Bob schrok op, zijn oortjes wapperden om zijn kop toen hij overeind schoot.

'Met Spaan.' Ze luisterde naar het korte verslag dat ze kreeg van de supervisor van de meldkamer, krabbelde het adres dat ze te horen kreeg op een van de blaadjes en hing na een korte bevestiging op. Toen aaide ze Bob over zijn kop en stond op.

'Bob, ik ben even weg, dus niets door elkaar gooien.'

Ze deed het licht uit, waarna Bob met een zucht zich weer door zijn poten liet zakken, zijn ogen sloot alsof ze al weg was en meteen in slaap viel.